

BÉRCES EMIL

1920. november 9. Újpest – 1997. április 11.

KATONAI SZOLGÁLAT, BEOSZTÁSAI

12. lövészhadosztály, zászlóaljparancsnok	1949–1950.
Gépesített hadosztály, törzsfőnök	1950
Harcokocsiezred, ezredparancsnok	1950
4. gépkocsizó lövészhadosztály (Gyöngyös), hadosztályparancsnok	[1956]–1959
Heves megyei karhatalom, parancsnok	1956. november 15.–1957. március 23.
11. gépesített lövészhadosztály (Tata), parancsnok	1961–1969
Magyar Néphadsereg (MN) Központi Harcálláspont (Budapest), parancsnok	1969–1975. december 1.

RENDFOKOZATAI

százados	1949. május 1.
őrnagy	1950. május 1.
alezredes	1953. május 1.
ezredes	1957. április 4.
vezérőrnagy	1961. november 7.

PÁLYÁJA

Apja péksegédként dolgozott, anyját Mihalts Erzsébetnek hívták. Négy elemi osztályt (1927–1931) és négy polgári osztályt (1931–1935) végzett. Eredeti foglalkozása lemezlatos volt. 1943-ban az illegális kommunista párt tagja lett. A zászlóaljparancsnoki tanfolyamot 1948–1949-ben végezte el. Hivatásos katonai pályafutását 1949. május 1-jén mindjárt századosi rendfokozattal kezdte meg. Fegyverneme, katonai szakképzettsége páncélos volt. 1950-ben már őrnagy, 1953-ban alezredes lett.

Az 1956-os forradalom idején, október 26-án, mint a 4. gépkocsizó lövészadosztály parancsnoka, Gyöngyösön legalább négyszer oszlotta fel halál vagy sebesülés nélkül – esetenként harckocsival manőverezve – a laktanya előtt fegyverekért tüntető tömeget. Ezt megismételte október 28-án és 29-én is. 1956 novemberében a Heves megyei karhatalom parancsnoka lett, e tisztében az egyik legfőbb felelőse a legalább nyolc halottat és negyven sebesültet követelő december 10-i miskolci, illetve a december 11-i, valamint az ugyancsak nyolc halottal járó 12-i egri sortüzeknek.

Az 1956-os forradalom alatti és utáni tevékenységéről személyi okmánygyűjtőjében a következő olvasható: „1956. 10. 23.–1956. 12. 01.-ig a 4. gépkocsizó lövészadosztály parancsnokaként Gyöngyösön [tartózkodott]. A hadosztályt 1956. 10. 20-án felszámolták, az ottmaradt tisztekkel megszervezte a helyőrség rendjének fenntartását, a rendelkezésre álló erőkkel biztosította a járás és a város területén a rend fenntartását.”

„Az ellenforradalom idején igen nehéz helyzetben volt, mert a hadosztályt felszámolás időszakában érte [a forradalom], és csak a hadosztály törzs állt rendelkezésre. Tevékenysége azonban így is pozitívnak értékelhető. 1956. nov. 15-től, mint Heves megye karhatalmi parancsnoka, szilárdan kiállt a néphatalom mellett és nagyban hozzájárult a megye területén a rend helyreállításához és fenntartásához.”

1957. áprilisban ezredes lett, 1961-től pedig már vezérőrnagyi rendfokozattal rendelkezett. A Szovjetunióban 1959 és 1961 között elvégzett Vorosilov Vezérkari Akadémia után 1961-ben a 11. gépesített lövészadosztály parancsnokává nevezték ki. 1969-től 1975. december 1-jéig, nyugállományba helyezéséig a Magyar Néphadsereg Központi Harcálláspont parancsnokaként szolgált. Elhunytakor a Magyar Honvédség saját halottjának nyilvánította.

KITÜNTETÉSEI

Magyar Népköztársasági Érdemérem ezüst fokozata (1950)
Magyar Köztársasági Érdemérem arany fokozata (1950)
Kiváló Szolgálatért Érdemérem (1955)
Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem (1957)
Szolgálati Érdemérem (10, 15, 20, 25 év után)
Vörös Csillag Érdemrend (1965, 1970)
Árvízvédelemért Érem (1965)
Szocialista Hazáért Érdemrend (1967)
Felszabadulási Jubileumi Emlékérem (1970)
Magyar Népköztársaság kardokkal díszített Csillagrendje (1985)
A Hadtudományért „Pro Militum Artibus” kitüntető cím (ZMNE) (2006)

PUBLIKÁCIÓI

Harckocsi hadosztály támadása menetből. Honvédelem, 1967/2. „T”

FORRÁSOK

Csendes László–Gellért Tibor: *Az MN vezető állománya*. Hadtörténelmi Levéltár Magyar Néphadsereg KGY (Különgyűjtemény) C 213.
Miskolc „Tizeshonvéd” Karhatalmi Zászlóalj története. Hadtörténelmi Levéltár 1956-os gyűjtemény, 11. ó. e. 476–491.
Karhatalmi összefoglaló jelentés. Hadtörténelmi Levéltár 31. jegyzék 1957/T92.cs.
Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Központi Irattár 31703

Csendes László–Gellért Tibor: *Kronológia a honvédség történetéből, 1945–1990*. HVK Tudományos Munkaszervezési Osztály, Budapest, 1993.
Kahler Frigyes (szerk.): *Sortűzek*, 1956. Antológia, Lakitelek, 1993.
Horváth Miklós: *1956 hadikronikája*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2003. 355.
Kahler Frigyes–M. Kiss Sándor: *„Mától kezdve lövünk”. Tíz év után a sortűzekről*. Kairosz Kiadó, Budapest, 2003. 222.
Ungvár Gyula: *Pro Militum Artibus – A Hadtudományért*. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2014.

